

Roditelji i odraslo dijete

Verica Jačmenica-Jazbec, dr. med.
verica.jacmenica@ck.t-com.hr

Čula sam pučku poštapalicu koja glasi: Malo dijete - velika briga, veliko dijete - mala briga. Zamislila sam se, sjetivši se brojnih svojih iskustava s roditeljima i zaključila da se spomenuta izreka često u životu baš i ne ostvaruje. Ljubav i privrženost tvore čvrstu i prirodnu vezu između roditelja i djece. No u životu se dogodi da roditelji moraju, zbog više sile, prekinuti tu vezu. Radeći desetljećima na bolničkom dječjem odjelu mogu svjedočiti kako takva veza može biti i prečvrsta, čak toliko da vodi do - nerazumnosti.

Primjeri ljubavi i „ljubavi“

Majka, gradska žena, dovodi u bolnicu teško bolesnog dječčacića. Već na vratima ordinacije, u svojoj prvoj rečenici, govori mi kako u nikojem slučaju neće pristati na bolničko liječenje svoga djeteta. Obrazlaže kako ONA to ne bi mogla podnijeti. Opire se čak i onda kada joj predočimo da je dijete u smrtnoj opasnosti ukoliko se hitno ne operira. Ona, nastavlja, voli svoje dijete; voli ga do te mjere da ga je spremna i - žrtvovati.

Jedna je baka u gluho doba noći donijela u bolnicu svoje malo unuče, teško bolesno, gotovo na samrti. Bilo je jasno da će dijete, bez hitne liječničke intervencije, u kratkom roku umrijeti. Kad smo joj spomenuli da ga moramo odmah spojiti na aparat za potpomaganje disanja i za praćenje rada srca, dobili smo odgovor koji nas je sve prisutne gotovo oborio s nogu. „Ako dijete treba umrijeti, onda ga nosim kući i neka umre, ali na mome dvorištu.“ Svega se čovjek nasluša u bolnici, osobito oko tri sata iza ponoći...

Prilagodbe

Dragi roditelji! S rastom i sazrijevanjem vaše dijete se mijenja. Isto se tako treba mijenjati i vaša uloga kao roditelja i odgajatelja. Ako na tom području imate problema, to nije zla sudbina koja je zatekla vašu obitelj. To je normalan i uobičajeni tijek života u svim obiteljima. Na roditeljskim sastancima uvijek napominjemo da roditeljski dom mora biti gnijezdo, ali ne i krletka. Roditeljima objašnjavamo da je njihovo dijete mali ptić u toplome gnijezdu ali da tom ptiću rastu „krila“. Pametnim roditeljima ne treba objašnjavati da s vremenom moraju olabaviti svoj vez koji ih spaja sa djetetom. Roditeljima naglašavamo da djetetu, u svakoj njegovoj dobi, svjedoče svoju naklonost, iskazuju mu svoju ljubav, ohrabruju ga, ali dajući mu postupno slobodu. Dobri roditelji će na vrijeme svoje dijete pripremiti za samostalni život. Djeca danas sve rjeđe nastavljaju živjeti u svom prvotnom roditeljskom gnijezdu. Mudri roditelji shvaćaju da dijete ima „krila“ zato da bi moglo otrpnhnuti u svoj život i u svoj svijet. Roditeljska ljubav ne sastoji se u tome da djetetu njegova „krila“ - sputavaju.

Desetogodišnjak

Vaš desetogodišnjak postupno postaje sve više vezan za svoje vršnjake. Vi ste u njima dobili ozbiljnu konkurenciju. Vršnjaci mogu veoma utjecati na vaše dijete; dobro ili loše. Stoga budite mudri: ako želite dobro svom djetetu, upoznajte njegove vršnjake da biste ih mogli dobro procijeniti. Pozovite ih u svoj dom, odvojite vrijeme za njih i poklonite im svoju pozornost. Razgovarajte s njima, pitajte, slušajte, zbližite se, ispričajte im sličice iz vlastitoga života kad ste bili u njihovoj dobi. Neka i oni i vaša djeca shvate da vi niste njihovi gazde ili vlasnici, nego brižni odgajatelji.

Osamnaestogodišnjak

Kad vam dijete dosegne punoljetnost, lijepo to zajednički proslavite. I prilagodite svoju roditeljsku strategiju. S punoljetnošću vašega djeteta vi ste se još više zbližili. Sada ste svi odrasle osobe, bliži ste si nego prije pet godina. Sada morate itekako prilagoditi vaš odnos i komunikaciju s odraslom osobom. Vaše dosadašnje naredbe ili zapovijedi više neće biti djelotvorne. Umjesto toga, od vas se očekuje da staloženo, argumentirano i kvalitetno razgovarate.

U liječničke ili psihološke ordinacije znaju doći roditelji kojima je potrebna stručna pomoć jer ne znaju kako se ispravno ophoditi sa svojim odraslim djetetom. Postoji jedan jednostavan savjet: Razgovarajte s njime onako kako biste razgovarali s gostom u vašoj kući; odmjereno, iskreno, pripravljeno, argumentirano, ozbiljno i dosljedno.

Mir u kući

Kad je u pitanju vaše odraslo dijete važno je izbjeći jednu zamku: Da se, radi tobožnjeg mira u kući, roditelji povuku, prestanu komunicirati, utihnu, postanu gotovo nevidljivi u vlastitom domu. S punoljetnošću vašega djeteta vi niste prestali biti njegovi roditelji koje ono treba nadalje poštivati. Vi i nadalje ostajete osobe koje su odgovorne za svoju obitelj i dom. Kad vaš sin ili kći počnu tražiti posao, pomognite im. Razgovarajte s njima o njihovim talentima, o dobrim i lošim osobinama. Poučite ih da se kod izbora posla ne ravnaju prema visini plaće, već hoće li na radnom mjestu biti kreativni, sretni i zadovoljni. Vi ste u tom prosuđivanju nepristrani promatrač jer vi najbolje i najdublje poznajete svoje dijete.

Suživot u obitelji s odraslim djetetom

Ukoliko vaš mladi zaposlenik želi nastaviti živjeti s vama, vi ćete s njime morati često razgovarati, raspravljati, ponekad ga pitati za mišljenje ili sugestiju, nešto od toga uvažiti i zajednički donositi zaključke. Važno da na sve članove obitelji ravnomjerno rasporedite obiteljska zaduženja i novčane doprinose.

Iz toga će vaša odrasla djeca zaključiti da ih volite, da vodite brigu o njima i da ste ih uklopili u svoj dom kao ravnopravne članove obitelji.

Na jednom nedavnom sastanku o takvim obiteljskim prilikama i neprilikama ustao je jedan otac i svjedočio: „Znao sam da će mi djeca jednoga dana otići od kuće. Zato sam si rano dao zadatak da ih što prije naučim samostalnosti i zrelosti. Nisam htio da ikada budu ovisni o drugima. Svi oni znaju pospremati, skuhati, oprati, voziti automobil, snalaziti se u financijskim zadaćama, voditi računa o režijama i o kućnom budžetu.“

Tako se ispravno voli i odgaja svoje dijete, razmišljala sam, vraćajući se kući sa sastanka.